

Мисија Међународног монетарног фонда (ММФ) коју предводи Алберт Јегер допутовала је у Србију 8. фебруара 2010. године. Мисија ће остати у Београду све до 23. фебруара 2010. Према наводима српских медија, циљ доласка мисије ММФ-а је редовна контрола примене споразума између ММФ и Србије, закљученог у првој половини 2009. Тачније, ако извештај мисије ММФ-а буде позитиван, Србији ће бити исплаћен трећи део кредита (који је одобрен у првој половини 2009), или део у вредности од 350 милиона евра.

Међутим, и пре почетка разговора, потпреседник Владе Републике Србије, Божидар Ђелић је изјавио да ће Србија испунити све оно што од ње тражи ММФ: „Јасно је које су обавезе преузете и ми ћемо показати да ће Србија бити у стању да, нарочито око питања пензија испоштује оно што је договорено током ранијих састанака са ММФ-ом.“ [1]

Дакле, правих разговора неће ни бити, признао је Ђелић. У контексту нових захтева које доноси Мисија ММФ-а у Београд Алберт Јегер је још приликом закључивања кредитног споразума (у вредности од 2,9 милијарди евра) у марту 2009. упозорио српске власти и српски народ да се од њих тражи да: „Стегну каиш“.

[2]

Јегер је иначе Аустријанац који ради за ММФ још од 1992. године. [3] Пре функције шефа мисије ММФ за Србију, обављао је исту функцију у Бугарској, Румунији и Украјини. Међутим, управо је поређење са земљама источне Европе, које тако радо користе српски политичари када објашњавају да је српска економија на правом путу, аргумент који показује колико се ММФ-у и Алберту Јегеру не може веровати. На пример, Светска банка је објавила у октобру 2009. године да ће пад украјинског бруто домаћег производа износити 15 одсто (Јегер је био надлежан за Украјину у периоду од 2004. до 2007 године). Такође, украјински спољни дуг је 31. децембра 2009, услед „реформи“ које су спроводили Јегер и ММФ, достигао око 90 милијарди долара.

[4]

Слично томе, у Бугарској, коју су такође саветовали Јегер и ММФ, почетком 2009. године су избили социјални нереди. Спољни дуг Бугарске, земље која има приближан број становника као Србија, износио је 31. децембра 2009. године око 50 милијарди долара.

[5]

Дакле, скоро за 20 милијарди долара је био већи од српског спољног дуга. Каква је ситуација у суседној Румунији након „реформи и савета“ Алберта Јегера и ММФ-а, показују следећи подаци. Румунија, земља од 22 милиона становника са површином од 238.391 квадратни километар и границама од 2.508 километара, има само 228,6 километара аутопутева.

[6]

Такође, румунско министарство финансија је у јануару 2010. године, услед катастрофалне економске ситуације, предложило влади додатно опорезивање погребних предузећа!

[7]

Тачније, антикризни порез на сахране. Да су земље које су развијале своју економију у складу са саветима Јегера и ММФ кренуле економском низбрдицом, посредно признаје чак и српски министар трговине Слободан Милосављевић. Он је изјавио почетком 2010. године: „Просечан Србин данас живи боље од просечног Мађара. Бољи смо и од Бугара и Румуна...”

[8]

Ако је тако као што каже министар Милосављевић, онда су „реформе“ које спроводи Јегер и ММФ у источној Европи погубне за Србију и воде ка економском назадовању и сиромаштву, а не ка просперитету и заштити најсиромашнијих слојева друштва.

До таквог закључка се долази и када се прочита „Писмо о намерама“ које су Влада Србије и НБС упутиле ММФ-у 3. децембра 2009. [9] Писмо је у суштини, изјава лојаности српских власти упућена Јегеровом шефу, Доминику Штрос Кану. У првом пасусу Писма о намерама се наводи да су: „У појединим секторима ефекти глобалне финансијске кризе на нашу привреду били неповољнији од прогнозираних. Посебно се то односи на нагло заустављање експанзије домаћег и спољног задуживања сектора предузећа...” Дакле, српска власт жали, и правда се пред ММФ-ом, што српска предузећа нису могла и даље да се неконтролисано задужују на Западу као што је био случај пре почетка кризе. Затим се у истом пасусу изражава жаљење због пада увоза у Србију. Са друге стране, ни речи о паду извоза српских предузећа. Скандалозне и економски несхватљиве реченице се налазе и у 20. пасусу. На пример, скоро невероватна реченица: „Државни власнички удели у банакама биће елиминисани чим то постане могуће.“ Овакву реченицу скоро да и не треба коментарисати. Она јасно говори каква судбина чека преостале српске банке и зашто је програм ММФ-а погубан за српске банке.

Са друге стране, у Писму о намерама нема ниједне речи о бахатом понашању западних банака на српском тржишту, нити о зеленашким каматама које су неколико пута веће него на Западу (само се стидљиво наводи у трећем пасусу да је НБС „спровела стрес тестове у 15 највећих банака“). Такође, у четвртном пасусу наводи се да ће доћи до номиналног замрзавања зарада у јавном сектору и пензија током 2010. године, као и значајног смањења државне администрације током 2010. године (и наредних година). Српске власти истичу своју „опредељеност да се спроведу кључне реформе у области пензија, образовања и здравства“. Када се ове фразе и скоро свечана обећања преведу на разумљивији речник за обичног грађанина, долази се до следећег закључка. Замрзавање зарада и пензија при годишњој инфлацији од 7 одсто ће, у суштини, значити њихов пад од 7 одсто. Такође, значајно смањење државне администрације у пракси ће значити и одлазак квалификованих кадрова из државних предузећа. Они ће

се запошљавати на неким другим пословима, углавном код страних послодаваца за боље плате. То ће неминовно довести до слабијег квалитета услуге које пружа држава. Наводне реформе у области пензија, здравства и образовања су у суштини мања издвајања за пензије, образовање и здравство. Или, то је слабо прикривени удар ММФ-а на најугроженије слојеве српског становништва, као што су пензионери, ђаци и болесни. Тачније, у 14. пасусу Писма о намерама се отворено износи циљ програма који је ММФ наметнуо Србији: „Општи циљ којим се руководимо код реформи и смањивања трошкова је да се смање издаци пензионих фондова на око 10 одсто БДП-а до 2015, и то са процењеног нивоа од 13 одсто БДП-а у 2009.“ Такође, у 13. пасусу се наводи да ће се реформе у сектору здравства и образовања изводити у „складу са препорукама Светске банке“.

Када се прочитају те препоруке Светске банке за Србију под бесмисленим и нелогичним насловом „Како са мање урадити више“(!?), јасно је да ће „реформе“ у сектору здравства и образовања значити и отпуштање доктора и наставника. Такво поступање се директно препоручује у документу Светске банке на који се позива српска власт у Писму о намерама.

Дакле, то је истина о доласку мисије ММФ-а у Београд. Истина која се покушава сакрити од српских грађана помоћу фразе да „треба ограничити јавну потрошњу“. У суштини, та популистичка фраза коју лансира ММФ а српске власти понављају као ђаци има за циљ да гнев сиромашног народа усмери ка нижим државним службеницима, пензионерима и наводно гломазном здравству и образовању. То је циљ пропаганде коју шире Алберт Јегер и његови сарадници када говоре о смањивању „јавне потрошње“. Иза те фразе крије се велики економски удар на српске пензионере, болеснике, ђаке, али и српску државу и државна предузећа. То треба јасно рећи. Без обзира на то да ли је то политички коректно и популарно у садашњем тренутку. Међутим огромна већина економиста и правника, као и политичких странака из опозиције и власти, не усуђује се да критикује ову фразу које шире људи као што је Јегер. Српска политичка и економска елита углавном и не покушава да размишља о антикризном програму који неће бити испуњавање штетних налога ММФ-а.

[1] Према сајту листа *Блиц* 9. фебруар 2010.

[2] Према сајту „Гласа Америке“ на српском, 1. април 2009. ММФ је и званично одобрио Србији кредит од 2,9 милијарди евра 15. маја 2009. године, повучене су две

рате у вредности од 1,12 милијарди евра и искоришћене су за попуну девизних резерви.

[3] Према сајту листа *Данас*, 10. фебруар 2010, И. Радак, „Човек милости“.

[4] [www.cia.gov /library/publications/the-world-factbook /](http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/)

[5] Исто.

[6] *Привредни преглед*, 4.2.2010.

[7] *Новости*, 20.1.2010.

[8] *Прес* 30.1.2010.

[9] Писмо о намерама је објављено на сајту НБС-а